

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto . . . . . K 15.—
za pol leta 7:50
za četrt leta 3:80
za 1 mesec 1:30

Posamezna številka 30 vin.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, hiša zdravnika dr. Štuheca.

Rokopisi se ne vrnejo.

Telefon št. 46.

Štev. 7

Ptuj, 18. maja 1919

I. letnik

Slovenci!

Zastopniki vseh treh strank v Sloveniji, zbrani na sestanku dne 10. maja 1919, smatrajo za potrebno, da se v času, ko stojimo neposredno pred odločitvijo svoje narodne usode, obrnejo skupno in soglasno na slovensko javnost z naslednjim pozivom:

Vse naše misli morajo biti v teh dneh posvečene skrbi, kako rešiti in ohraniti slovensko ozemlje. Zato naj prenehajo strankarski boji v časopisju, na shodih in v zasebnem življenju. Medsebojne pritožbe bodo reševale stranke pri medstrankarskih posvetih in po teh skušale izrastke strankarskega življenja odpraviti.

Vprašanje o vzrokih narodne nesreče na Koroškem, ki se je tako strastno obravnavalo zadnji čas v javnosti, ne sme oslabiti naših narodnih vrst. Stranke bodo pozvale svoje parlamentarne zastopnike, naj osnujejo komisijo, ki bo rešila to vprašanje. Medtem naj bi slovenska javnost z neopravičenimi in lakomiselnimi napadi ne slabila našega narodnega položaja.

Strnimo marveč vse moči, da se poglobi v nas zavest skupne državnosti, in to v svrhu opustimo vse, kar bi rušilo narodno in državno edinost Srbov, Hrvatov in Slovencev. Le v disciplini, vestnem izpolnjevanju državljanskih dolžnosti in pokorščini obstoječim zakonom je rešitev!

V LJUBLJANI, dne 10. maja 1919.

Dr. Ivan Tavčar.
Josip Breznik.

Prof. Bogumil Remec.
Dr. Franc Kulovec.

Anton Kristan.
Albin Prepeluh.

Odločitev se bliža!

Nahajamo se v najbolj kritični dobi svetovnega prevrata. Mirovna konferenca konča v kratkem svoje delo. Po zadnjih poročilih naj bi se mirovna pogodba podpisala že 15. junija t. l. Nova oblika sveta — nova karta Evrope leži že več ali manj zarisana pred nami. Nemčiji so že predloženi mirovni pogoji, katere bo morala sprejeti, če so še tako trdi: saj leži strta ob tleh. Meje Nemške Avstrije, Italije, Jugoslavije se določajo. Uradno že izvemo, da nam je zagotovljen **M a r i b o r**, da se pomakne meja na Štajerskem še severno od današnje demarkacijske črte — železnica Špilje-Ljutomer bo tekla popolnoma o našem ozemlju! Bije se pa še boj za Koroško, bije se boj za Gorico, Trst, Istro, Reko.

Vsak narod, vsaka država zbira v tem odločilnem trenutku vse svoje sile, da doseže po možnosti svoje dozdevne pravice, da si zasigura boljšo bodočnost.

In mi Slovenci? Naša brezbriznost, naša notranja razdrapanost, naša brezsmotrena kričavost je povzročila polom fronte na Koroškem. Vsakdo bi se le rad osebno okoristil, vsakdo bi le hotel igrati glavno vlogo, vsakdo zabavlja, le malo pa se jih zaveda dolžnosti napram narodu, napram državi. Naši ljudje vidijo samo, da ni petroleja, da ni soli, da ni žveplenk. Vojakov za končno ureditev mej pa nočemo postaviti, davke le neradi plačujemo in vendar mora vedeti vsak otrok, da ne bo petroleja, da ne bo soli, da ne bo žveplenk, dokler si, če treba, s silo ne zagotovimo mej in ne

zapodimo roparskih nemških tolpc z lepih koroških pokrajin, dokler si z lastno silo ne zagotovimo miru na zunaj in na znotraj. Malodušnost se zopet širi med nami, nezadovoljnost — povsod. Mirovna konferenca nam je pač delovala prepočasi. Razočarala nas je v naših nadah, katere smo stavili na velike naše zaveznike. Nestrpni smo postali. Dvomiti smo začeli nad pravičnostjo, ki bi naj po Wilsonovih načelih prignala krivico s sveta. To naše razpoloženje so še vedeli na spreten način izrabiti naši sovražniki, špijoni, poslani med nas in plačani od Nemške Avstrije. Posebno pa so begali naše ljudstvo domači Nemci in nemškutarji, ki gredo roko v roki z nemškimi špijoni. Ni se torej čuditi, da je začelo tu pa tam vreti med prebivalstvom, da so se začele širiti boljševidske ideje. Za okrajna glavarstva Slovenji Gradec, Celje, Maribor in Radovljico je morala ravno iz teh vzrokov deželna vlada razglasiti preki sod. Naša vlada je torej odločena, da vse nevarne pojave brezobzirno z najstrožjimi sredstvi zaduši. Žalostno je, da mora vlada napram ljudstvu poseči do skrajne strogosti. Naj bo pa to vsem resen opomin, da se v zadnjem trenutku še zavemo nevarnosti položaja. Stresnimo se, pokažimo v odločilni uri, da so le posamezni izmed nas trenutno zablodili, zapeljani po sovražni zlobnosti. Otresimo se vsakega tujega vpliva, do veljavenaj zopet pride naš pravi in dobri slovenski značaj! Sami uničimo vse škodljivce, ki se še nahajajo v naši družbi in tako očiščeni dvignimo zopet glave ponosno. Če bo svet videl, da smo vredni svobode, ki smo si jo izvojevali, nam je tudi Pariz ne bo mogel odreči in uvaževale se bodo vse naše pravične narod-

ne zahteve. Vse tri slovenske stranke uvidevajo, kakor se razvidi iz gornjega oklica, da se nam je treba združiti v tem odločilnem trenutku, da sedaj ni čas za strankarske boje niti v javnosti, niti v zasebnem življenju.

Slovensko ljudstvo! Ti, ki si trpelo toliko strašnih krivic od nemških valptov, idi vase in strezni se! Ne pljuvaj v svojo skledo, ne meči blata na svojo državo! Potrpi in samo pomagaj, da se uredé razmere v državi. Pokaži, da si zrelo za samostojnost, da nisi nebogljen otrok, ki ga mora voditi tuja roka. Strnimo se v smislu gornjega oklica in ravnajmo se po njem!

Nedeljski izgred v Ptuj.

Slovensko vojaštvo v Ptuj je preteklo nedeljo dalo duška svojemu ogorčenju proti nastopu podivjanih nemških tolpc na Koroškem s tem, da je vzdignilo pest proti starim zatiralcem slovenskega življa. Pokazati je hotelo, da je odklenalo njih strahovladi in zastrupljanju okraja po „Štajercu“ in njega pristaših. Dogodek bodi za zdaj vsarilo vsem javnim in zakotnim hujskačem, ki rujejo proti Jugoslaviji. Zakaj moglo bi priti še do vse resnejših pojavov. Krivca doleti kazen. To je pokazal nedeljski večer.

Neposredni povod nedeljskemu izgredju je dal mestni stražar Centrih, ki je že l. 1908 in 1914 pokazal sad Ornirovega režima in štajercijanske „kulture.“ Mož je slovenske vojake na ulici izzval po izpovedi prič z nadutim: „Niederschießen soll man die Hunde.“ To je bil vzrok, da se je plaz utrgal. Centri-

hovemu dejanju je sledila kazen za petami. Opuščen je iz službe in nosil bo tudi ostale posledice. Javne oblasti imajo v rokah dokaze še proti drugim hujskačem in tudi nje bo kmalu doletela zaslužena kazen.

* * *

Priobčili smo dopis, da čuje javnost oba zvona. Obsodili smo dogodek na drugem mestu, obsojamo ga tudi tu, ne radi tega, ker se je dogodil, ampak, ker so ga inscenirali vojaki. Vojaški stan bi moral biti posebno danes v času nevarnosti, grozečih od vseh strani, časten poklic, ki bi moral stati visoko nad vzburkanim valovjem dnevnega političnega toka. Obramba domovine, čuvanje miru, zdrževanje reda in radostna žrtev krvi in življenja za sveto domovinsko stvar, to je dolžnost vojakova.

Če mi je na Koroškem priložil zaušnico falot, ne bom šel v Ptuj, da jo vrnem njegovemu bratu, sicer enakemu falotu, toda nebogljenemu revežu, ki naj bo vesel, da sme živeti med nami, dokler je miren in ne kaže rogov.

Ali je plačan Nemcem z nedeljskimi izgredi le milijonski del ostudnih krivic, ki smo jih pretrpeli Slovenci od njih? Nekaj šip je storilo konec, a Nemci se smejejo. Res je, da je Centrih razžalil slovenske vojake. A kaj naj bi bili storili? Ustrojili naj bi mu bili kožo do dobrega — nihče bi jim ne bil zameril — in nato bi ga bili predali oblastim v kazen.

Nemci zaslužijo vse drugačnih kazni, nego pobitje oken. Puško v dlan, slovenski fant, in bajonet, toda tam, kjer je mesto za to, in kjer umirajo naši ljudje pod krvavo pestjo podivjanih banditov. Hic Rhodus! Doma pa naj oblasti izčistijo in napravijo red, smotreno in z železno energijo, kakor je treba v urejeni državi. —ré

Politične ovadbe in morala.

Opazamo z zadovoljstvom, da dobivajo naši ljudje polagoma toliko poguma, da napravljajo na pristojne oblasti v potrebi politične ovadbe. Povdarjamo, da je neizbežna politična dolžnost in stvar osebne časti vsakogar, da daje kompetentnim oblastim možnost, nastopati proti elementom, ki rujejo proti državi in izpodkopavajo tla zdravemu razvitku. Znano je vsem, da gojita Maribor

Italija in mi.

Čitalnično predavanje v Ptujju dne 3. maja t. l. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu je bilo prav dobro obiskano; dvorana je bila skoro polna. Govornik, dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptujju, je podal kratko sliko razmer za rimske dobe in očrtal je razpad rimskega cesarstva ter ustvaritev nove velike države potom narodov, ki so prišli z iztoka na zahod in s severa proti jugu v Italijo.

Rimska kultura, ohranjena v Bizancu, je oživila vse panoge človeških znanosti: pesništvo, politiko, fiziko in trgovinske vede; nastalo je novo gospodarsko življenje, veliko število univerz, bank, trgovsko računstvo, knjigovodstvo i. t. d.

Rim je bil od 13. do 16. stoletja gospodarsko središče takratnega kulturnega sveta. Lahki so bili vodilni narod. V slikarstvu so še danes učitelji.

in Ptuj zalego nemškutarjev in njih prijateljev, ki izlivajo po deželi strup sovraštva in šuntanja proti Jugoslaviji. Temu je treba priti v okom. O narodni nesreči na Koroškem se je razlilo po papirju, rekel bi, na litre črnila. Razkrivale so se vse mogoče napake, izkopalji so se na dan najrazličnejši krivci, po pravici in po krivici. Vsekakor pa je eno res: tudi del naše inteligence je deloma zakrivil žalostne dogodke s tem, da marsikod favorizira državi nevarne elemente in jim daje vse preveč moralne opore. To bi ne smelo biti. Vsak pojav odpornosti proti jugoslovanski državni ideji, vsak javni ali zahrbtni nastop proti mladi državi se mora udušiti v kali, krivec se mora dovesti pravici v roke. In to naši ljudje že deloma razumevajo. Prav je tako! Samo nekaj bi rekli. Z anonimnimi ovadbami oblastim ni pomagano. Moško in odkrito povej in svoje ime podpiši, če ovadiš kujona, ki ti blati domovino! V pravniški pouk naj služi to-le: Izjava enega zanesljivega Slovenca zadostuje, da uvede sodnija kazenski postopek proti rovarjem. Zato se sklicujemo na zavednost in narodno samostojnost vsakega posameznika, da ovadi — podpisan — doslovno vsak hujskajoči izraz državnih sovražnikov, da more kompetentna oblast storiti proti njim potrebne korake.

Ali smo dolžni skrbeti za našo novo državo?

Stara Avstrija je razpala, ker ni bila sposobna za nadaljno življenje. Znaki bodočega razpada so se kazali že med vojno. Vsakomur ni bilo dano, da bi bil opazil znamenja, da bi jih bil vedel prav tolmačiti. Za nas je prišel polom nepričakovano. Za to tavamo danes sem in tja, kakor tava človek, ki ga zbudiš s silo iz spanja. Tega tavanja pa mora biti konec. Vsakdo izmed nas se mora do dobrega zdraviti; postaviti se mora trdno na svoje noge. Primerjati moramo, kar je za nami s tem, kar imamo pred seboj. Za nami je vojna. To smo prestali, ne zase, ampak za Avstrijo, ki je pa ni več. Pred seboj imamo nove borbe, borbe za novo državo, za njen in naš obstanek. Tem borbam se nikakor ne moremo izogniti. Mi moramo in hočemo živeti. V Avstriji smo bili Slovenci obsojeni na smrt. Naše vojake, stare in mlade, naj bi bila uničila vojna; naše gospodarstvo pa, žene in deco naj bi bile uničile rekvizicije in glad, ki je povsod spremljal rekvizicije. Tak načrt sta imela glede nas Slovencev v Avstriji naroda, ki sta bila edina merodajna, ki sta zakrivila vojno in je nista hotela končati potom pobotanja.

Božja previdnost je rešila nas Slovence pogina. Zgodilo se je še več. Slovenci smo se zjediniili s Hrvati in Srbi; dobili smo brez revolucije novo državo. Za to novo državo moramo sedaj delati in skrbeti vsestransko.

Italijanska literatura te dobe je imela velik vpliv na slovensko (Prešeren.) Sledili so za kratko dobo Holanci, potem Francozi, končno Angleži kot vodilen narod; Nemcem je v tej vojni izpodletelo.

Karnegij trdi, da pridejo sedaj na vrsto Amerikanci kot najboljša rasa danes živečih narodov.

Merodajen vpliv za veliko vlogo Italije v 19. stoletju je imela narodostna ideja. Le-ta jo stopila na plan v Franciji po uvedbi splošne brambne dolžnosti l. 1792. Nemški pisatelj Herder in Čeh Dobrovsky sta mnogo pisala o njej že takrat ter zastopala stališče iz humanitarnih razlogov, da se mora vsakemu narodu dati predpogoje za svoboden razvoj.

V zadnji dobi je najznamenitejši učenjak in zastopnik te ideje realist dr. Masaryk, sedajni predsednik češke republike, katerega vpliv v tej smeri je gotovo velik.

Wilson torej v svojih 14 točkah, tudi če bi se jih smatralo za resne, idejno ni razil nič novega.

Italija je v treh svoboditvenih vojnah in

ker s tem delamo in skrbimo samo za se in za svoje. Naši sosede, Nemci in Madžari, nam ne privoščijo nove države; njim ne ugaja naše ujedinjenje. Tem bolj mora ugajati nam, ker nas krepi in ščiti. Nova država mora biti naš ponos. V tej smo enakopravni, enakoveljavni, sami svoji! V Avstriji smo bili le hlapci, sužnji! Ako dajemo novi državi za njeno varnost potrebne vojake, ako ji plačujemo davke, vemo, da je vse to za nas, za našo lastno varnost pred Nemci, Madžari, boljševiki, roparji, tatovi itd.

Nobena država ne more izhajati brez vojakov, brez davkov. Zato Slovenci, dajmo Bogu, kar je božjega, pa tudi naši novi državi SHS, česar potrebuje za svoj obstanek!

Ali naj podpisujemo posojilo v pomoč državi SHS?

Pokojna Avstrija je od nas Slovencev terjala poleg vojakov, žita, živine tudi denar in sicer davke, pa še posebe vojna posojila. Kadar je cesarska vlada razpisala novo vojno posojilo, so morali vsi časniki hvaliti in priporočati vojno posojilo. Po cerkvah in šolah se je priporočalo, naj se podpisuje vojno posojilo za Avstrijo. Povdarjala se je potreba, varnost takega posojila, posebno pa visokost obresti, katere bodo dobivali podpisovalci. Denar nedoletnih otrok, varovancev se je spremenil v vojna posojila! Sila kola lomi. Tudi vojno posojilo se je izsililo od marsikoga. Ali se bode avstrijsko posojilo docela, ali saj deloma vrnilo in kako se bode vračalo, na ta vprašanja je težko odgovarjati.

Gotovo pa je, da se denar nedoletnih otrok, kurandov, hlapcev in dekel, revnih ljudi ne sme izgubiti. Na razgovor bode še stavljeno prašenje, v koliko bodo avstrijska vojna posojila plačana in kdo jih bode plačal. Naša nova država SHS danes ne potrebuje vojnega posojila, ampak takega da si z njim uredi gospodarstvo, uničeno po vojni, da popravi ceste, mostove, železnice; da si uredi šole in urade, da plača delavce, uradnike, vojaštvo. Vse povzroča velike stroške, katerih ni mogoče pokrivati z rednimi davki, ker bi se sicer morali ti naenkrat preveč zvišati. Dati se mora tedaj državi posojilo. Nima vsak izmed nas dovolj denarja, da bi podpisal državno posojilo. Kdor pa ga ima, je dolžan, da podpiše in posodi pristojevoljno državi SHS denar. Tej dolžnosti se ne sme nihče odtegniti, posebno tiste osebe ne, katerim je vojna prinesla premoženje ali celo bogastvo. Mislimo na potrebe svoje države, na razpisano posojilo, na podpisovanje! Dne 20. majnika poteče rok za podpisovanje.

Gospodarstvo.

„Pravo laško sukno“ brnske provenijence. Po „Slov. Narodu“: „Jugosl. Ek.“ poroča, da

po konfisciranju papeškega ozemlja 20. septembra l. 1870 dosegla ujedinjenje; postala je velevlast in je kot taka sklenila z Nemčijo in prejšno Avstrijo pogodbo, ki jo je v tej vojni z ozirom na Londonski pakt, ki ji je obetal bogat plen, razglasila za neveljavno.

Govornik je potem podal splošno sliko o današnjih razmerah v Italiji v javnem in zasebnem življenju, slikal je zakonodajo in je končno prispel do razmerja Italije napram Slovincem posebe in Jugoslovanom sploh pred vojno in med vojno; ob koncu je podal misel glede bodočnosti naše z ozirom na Italijane. Prvotno so nas sovražili, kakor druge, potem so nas navidezno začeli ljubiti, da bi nas z bodalom, ki ga ima vsak prijazen Italijan vedno pri sebi, tem lažje zabodli.

Kvaliteta naše rase in moč narodnostne ideje nam more in mora pripomoči v poslednji etapi našega ujedinjenja popolno, neokradeno in v vseh ozirih srečno Jugoslavijo.

Po predavanju se je razvila v spodnjih prostorih Narodnega doma prijetna zabava v rodbinskem krogu ptujskih Slovencev.

so se zagrebški trgovci, ki dovažajo z Reke laško tekstilno robo in sukno, nemalo začudili, ko so videli, da je 80% ali 90% sukna, ki ga nam pošilja Italija za drag denar, pravo pravcato brnsko blago. Z Italijo je imela bivša avstroogrška monarhija razne kompenzacijske posle. Med kompenzacijskim blagom je zavzemalo sukno važno mesto in ogromno število vagonov brnskega sukna je bilo odpeljanih v Italijo v zameno za topove in municijo. V Italijo je šlo sukno strašno po ceni, municija pa je bila silno draga. In sedaj prodaja nam Italija to brnsko sukno po oderuških cenah in se zraven smeje.

Važno za zamenjavo krone! Beograd, 13. maja. „Narod“ poroča: Finančni minister dr. Momčilo Ninčić je izjavil, da bo država nudila posebno priznanje onim, ki so podpisali prvo jugoslovansko državno posojilo in sicer s tem, da izide v kratkem naredba, s katero se določa, da bodo imetnikom 4% bonov ob svoječasnem zamenjavi stare krone v novo jugoslovansko valuto priznane neke posebne ugodnosti. Med drugimi se bo ob zamenjavi imetnikom teh bonov dalo za 5% nove valute več, ko sicer za papirni denar.

Posestva nemških grofov na Štajerskem. „Jugoslavija“: Deželna vlada za Slovenijo se je odločila k radikalnemu sredstvu in je v gornjeradgorskem okraju dala pod državno nadzorstvo naslednja posestva nemških grofov: grofa Trautmannsdorfa, nadzornik J. Kreft, Gostar pri Sv. Jurju; vojvodinjje Ahrenberg, nadzornik J. Zemljič, župan v Radencih; grofa Stubenberga, nadzornik I. Nemec, župan v Okoslavcih; vojvode Parma, nadzornik I. Breznik, župan v Stanetincih; generala Stöger Steinerja, nadzornik Franc Zemljič v Murščaku; grofa D' Avenasa, nadzornik Fr. Cobelj, gostilničar pri Kapeli, I. Hildebranda, nadzornik F. Razlag, gostilničar v Radencih; barona Brucka, nadzornik Karel Jurjevič, trpovec v Radencih; grofa Bathyanya, nadzornik K. Jurjevič; samostanov Admont in Ren, nadzornik Fran Stajniko, pos. v Ljutomeru ter bratov Kleinoschegg, nadzornik Drago Novak v Stročji vasi. Nadzorniki so opremljeni z obsežnimi pooblastili. Proti tem ukrepom protestirajo štajerski Nemci in dr. Renner je že izjavil, da odredi dunajska vlada vse potrebno, da se bo smatrala jugoslovanska imovina, ležeča v Nemški Avstriji, za sovražniški predmet.

Slovinci, podpisujte državno posojilo!

V teku je podpisovanje 4% nega državnega posojila. Da se razpisanemu državnemu posojilu pripomore do kar najlepšega uspeha, naj vsak zaveden Slovenec podpiše po možnosti državno posojilo.

Sijajen uspeh državnega posojila je največjega pomena za ugled naše države na zunaj in bo napravil gotovo najboljši vtis tudi na mirovno konferenco. Pa tudi za našo ožjo domovino Slovenijo bo častno, če bo v Sloveniji podpisana svota razmera visoka.

Dopisi.

Izgredi v Ptuj. V noči od nedelje na ponedeljek so bila v Ptuj okna razbita pri nekaterih nemških trgovinah in gostilnah. Obžalujemo te dogodke tembolj, ker se jih je vdeležilo vojaštvo, ki je poklicani čuvaji miru in reda v državi. Prvič ni nikako junaštvo, ako pijanci v noči razbijejo nekaj šip. Drugič pa je dandanes veliko pomanjkanje stekla in drugih stvari. Škodo trpijo ne le prizadeti sodržavljanji, ampak tudi država in vrednost našega denarja, če moramo kupovati stvari, ki so bile poškodovane na tako lahkomišeln način. In pa, ali je s tem, da se potolče nekaj šip, plačano nemško zverinstvo, ki ga počenjajo oni z našimi ljudmi?

Talce naj vzame vlada in ti naj nosijo vse posledice nemškega tolovajstva in z življenjem naj so odgovorni za početje svojih bratcev. Ako nekateri tukajšnji Nemci hujskajo proti naši državi, potem je dolžnost tistih, ki to vedo, da to javijo policiji in žandarmeriji. Dolžnost naših varnostnih oblasti pa je, da zaprejo gostilne, kjer se pojejo protidržavne izzivalne pesmi, kakor „Wacht am Rhein“ in druge.

Slovenske odvetnike prosimo naj ne prevzemajo zastopstvanemških hujskačev, ki so obtoženi kakega protidržavnega dejanja.

Zaradi slovenske šole v Ptuj se baje nekateri ljudje vznemirjajo in to ravno taki, ki so prej molčali, ko so bile v Ptuj samo nemške šole in so se v njih ponemčevali otroci slovenskih starišev. Naša vlada je to krivico odpravila s tem, da je ustanovila slovensko šolo, v katero morajo hoditi otroci slovenskih starišev, za pristne Nemce pa je nemška šola. Ako nekaterim otrokom, ki so vedno hodili v nemške šole, slovenščina dela zdaj od začetka nekaj težave, potem tega ni kriva sedanja šola, ampak prejšnja. Sicer pa je za otroke tem boljše, čim prej se navadijo na slovenščino, ki je državni in poslovni jezik vseh nradov. Tudi se splošno priznava, da se naše učiteljstvo z veliko potrpežljivostjo in požrtvovalnostjo trudi, da otrokom čim bolj olajša ta prehod.

„Dijaški dom“ in „Dekliški dom“ v Ptuj v slovenskih rokah. Vladni komisar dr. Matej Senčar je gimnazijskemu ravnatelju Franju Vajdi poveril nadzorstvo čez „Studentenheim“ in „Mädchenheim.“ Dijaki in deklice ostanejo še nekaj tednov do konca šolskega leta, v bodoče pa bosta oba zavoda služila slovenski mladini.

Ptuj se čisti. Z velikim zadovoljstvom smo videli, kako so s ptujske mestne hiše odstranili orla, vnanji znak brezdušnega avstrijskega gospodstva. Čujemo, da dobé v najkrajšem času vsi javni zavodi slovenske napise. Razmišlja se tudi o prekrstitvi uličnih imen. Konkretni predlogi so že izgotovljeni. Tako bo Ptuj menda vendar-le dobil počasi nekoliko bolj prikupno, domače lice.

Počast ptujskemu oddelku saperjev. V nedeljo, 11. t. m. je priredilo mesto Ptuj v zvezi z narodnimi društvi tukajšnjemu saper-skemu oddelku v Narodnem domu skromno pogoščenje v znak priznanja za vrlo držanje o priliki dogodkov na koroški fronti. Fante je pozdravil v imenu mesta magistratni gent g. dr. Senčar v oduševljenem govoru. Vojni kurat g. Mlakar jih je koncem svojega govora pozval k slovesni obljudi, da ne stopijo prej z branika domovine, dokler ne bo osvobojen zadnji košček slovenske zemlje. Navdušeno zapeta „Lepa naša domovina“ je potrdila slovesno obljudo. G. nadporočnik Stergar, priljubljeni poveljnik oddelkov je dobil v znak priznanja za se in za svoje moštvo krasen šopek. O mraku je končala skromna, toda z odkritosrčnim namenom prirejena počast.

Cirkovce pri Pragerskem. Hvala Vam g. urednik, da ste cirkovške nemčurje pošteno pokrtačili. Pozabili ste samo na stražmojstra V. Saj bo menda vendar iz Cirkovce odslovljen, če bo še kaj časa zahajal v nemčursko hišo S. Tam se nekaj kuje, zato bo treba to družbo pravočasno vzeti na mvho. To shajanje traja že od prevrata. Tej družbi Jugoslavija ne diši; a ne moremo se jih znebiti. Stražmojster rad hodi v nemčursko družbo po informacije; tam tudi L. ne manjka. V. nosi jugoslovansko kokardo, govori pa nemško; L. zopet je Kranjec, a tudi nemškega mišljenja. In tako ta dva tiča v bratski slogi rovarita proti državi.

Iz Ormoža. Vsi časniki zahtevajo takozvano „železno metlo“, s katero naj bi se vendar enkrat nemčurji iz uradov pometli, ki jih še mnogo tamkaj sedi. A vedno isti odgovor od merodajne strani: ni mogoče, ker nam primanjkuje naših moči. Pa glejte! Ormoška občina je nastavila za tajnika — jurista. Ali to ni narodni greh za občino, kakor tudi za tajnika? Gospod župan gotovo ni navezan ravno na tako moč (ker je sam jurist) ki bi jo drugod lahko porabili. Uradni

list v vsaki številki razpisuje mesta ter išče uradnikov s predpisano izobrazbo; a taki, ki so sposobni, se skrivajo doma. Ti imajo gotovo neodpustljiv narodni greh. Drugače gre v Ormožu vse precej po starem. Po mestu se govori „nemško“, kakor poprej. Še celo zavedni Slovenci se ne morejo odvaditi temu. Vsaka druga ali tretja beseda je spakedrano nemška s slovenskim repom. To so sicer malenkosti, a vendar človeka ušesa bolijo in to tem bolj, ako vse to slišiš v takozvanih boljših rodbinah. Da imajo nemški železničarji tukaj najboljše zavetišče, Vam bo gotovo znano. Sicer pa o tem drugokrat.

Železniški tarifi. Okrajni zastop v Ptuj v vladnim komisarjem g. Brenčičem in s svetom na čelu je poslal vladi sledeči protest: Vladni komisar in sosvet ptujskega okrajnega zastopa odločno protestira proti izvršenemu previsokemu povišanju železniškega tarifa za osebni promet za 200 odstotkov sedanje vozne cene ter prosi vlado, da na pristojnem mestu doseže: 1. razveljavljenje navedene povišbe železniškega tarifa; 2. da se uvede le za I. in II. razred povišba pa le za 100%, ako se zvišanje že mora zgoditi; 3. da se za III. razred povišba sploh ne izvrši in to iz sledečih razlogov: a) ker je izvršena povišba na 200% vsekakor previsoka in ni utemeljena; b) ker zadene le revnejše sloje, begunce, obrtnike in trgovce ter je v kvar trgovini in prometu; c) ker povzroča neposredno živilom in blagu višje cene, ki spet padejo na revnejše ljudstvo in ki že itak vsled draginje neznosno trpi.

Leskovec pri Ptuj. Na tukajšnji ljudski šoli še vedno beremo „Volksschule.“ Nadučitelj Stoklas je bil opozorjen, da naj napis odstrani; pa veste, kaj je rekel? „Za sedaj naj ta napis še ostane, ker še ne vemo, kje bo meja. Mogoče bo tukaj še Nemška Avstrija.“ Take pobožne želje ima torej ta gospod. Ali je morda res tako slabo poučen? Ne verjamem. Za tem gotovo tiči nekaj Bismarkevega.

Iz Prekmurja. „Narod“ poroča: Razmere v Prekmurju so neznosne, hujše, kakor so bile kdaj preje. Nobeden Slovenec si ni svest življenja. Blizu Munaštra—Sv. Gothard so Madžari ustrelili 10 nedolžnih Slovencev. V Bakovcih, Murški Soboti in Adrijancih so ustrelili 3 slovenska dekleta, ker se niso dala onečastiti, in 2 mladeniča, ki sta jih branila. Vse trgovine so zatvorjene, komunisti so vse zaplenili. Konfiscirali so tudi ves denar po hranilnicah in posojilnicah. Prebivalstvu so naložili visoke kontribucije. Vsak gospodar je moral komunistom predati polovico svojega premoženja, torej tudi polovico svojih živil in svoje živine. Pobrli so ljudem vso zlatino in srebrnino. Voditelje prekmurskih Slovencev, oba župnika Klekl so izgnali, škofa grofa Mikega so zaprli, Belat. kaplan Lejko se je rešil smrti, pobegnivši na Hrvaško.

Društvene vesti.

Stanovska zveza slovenskih akademikov v Zagrebu priredi že napovedano slavnost dne 17. in 18. t. m. Spored: 17. maja dopoldne: cvetlični dan, kjer bodo gospodične prodajale cvetlice; zvečer ob pol 8. uri igra v Narodnem domu, ki se pa še razglasi posebej. 18. maja dopoldne: cvetlični dan kakor v soboto. V parku ob 10. uri dopoldne koncert vojaške godbe pod vodstvom g. kapelnika F. Herzog-a. Popoldne ob pol 4. uri igra v Narodnem domu; nato velika ljudska veselica v vseh prostorih Narodnega doma s plesom v veliki dvorani. Odbor.

Dramatično društvo v Ptuj priredi v soboto 17. t. m. prvič v sezoni šaloigro „Cigani.“ Kakor čujemo, so vloge v rokah spretnih igralcev. Igra se ponovi v nedeljo 18. t. m. popoldne ob 3. uri. Okoličani, prihitite v kar največjem številu k predstavi!

Slavnemu občinstvu. Obiskovalcem gledališča se naznanja, da je gostilna Narodni dom dne 17. t. m. do 24ih odprta, v nedeljo, 18. pa do 20ih.

Politične vesti.

Naše meje. LDU Berlin, 14. maja (KDU). Iz Versaillesa prihaja vest da je svet desetorice ratificiral sklepe glede novih mej Nemške Avstrije. „Journal“ poroča k temu: Čehoslovaška dobi Češko, Moravsko, del Šlezije in Tešin. Da ima zvezo z Rumunijo, dobi kos ogrskih Karpatov. Jugoslavija dobi Bosno, Hercegovino, Hrvatsko in Kranjsko; razven tega srbske okraje Bačke med Tiso in Donavo in severno od Drave. **O pripadnosti južne Koroške in Štajerske, dalje Celovca in Maribora bo določal plebiscit.**

Maribor nam prisojen. „Narod“ poroča iz Beograda: Iz Pariza je došlo poročilo, da je gotovo, da prizna konferenca Jugoslaviji ne samo Maribora, marveč še nekaj korekture nad dosedanjo demarkacijsko mejo, tako da teče železnica Špilje-Radgona po izključno jugoslovanskem ozemlju. Druga korektura se nanaša na občino Soboto. Nadaljne podrobnosti še niso znane. Glede koroške meje odločitev še ni padla.

Sprejetje mirovne pogodbe za Nemčijo? LDU London, 13. maja. (DKU) Reuterjev urad poroča: Ako Nemci ne bi boteli sprejeti mirovne pogodbe, kar se pa smatra skoraj za izključeno, bi aliiranci takoj vse potrebno ukrenili ter vkorakali v deželo, kakor bi se to zgodilo, če bi Nemčija ne bila sprejela pogojev premirja.

LDU Pariz, 13. maja. (Brezžično). „Echo de Paris“ doznava, da se bo odpotovanje predsednika Wilsona, ki je določeno na dan 13. junija, odgodilo na poznejši čas. Wilson da bo ostal v Franciji toliko časa, kakor je potrebno. Aliiranci Nemcem ne bodo dovolili dolgega premisleka. Do 15. junija mora biti podpisana mirovna pogodba, sicer bosta Foch in admiral Beatty ukrenila potrebne korake.

Naša mornarica. Belgrad 14. maja. „Slobodna Riječ“ javlja: Predsednik vlade je dobil od Pasića iz Pariza brzojav, da pripade Jugoslaviji razen trgovskih ladij tudi del vojne mornarice.

Razno.

Kako dobrote uživajo Nemci v avstrijski republiki? Nemci v Ptuj, okolici in drugod grajajo na vse pretege Jugoslavijo. Prav nič jim ni po volji! Naj pogledajo v Nemško Avstrijo ti nezadovoljneži, kako dobroto ljudstvo tam uživa. Graški list „Volksblatt“ poroča, da je nemška vlada poslala koncem aprila t. l. 36 mož vojaštva v občine sv. Lovrenc „na vekselnu“, ker ta občina ni dala rekvirirane živine v teži 4680 kg, ampak je s to dajstvo zaostala. Občina je morala vojaštvo vzeti pod streho in tako dolgo dajati hrano, dokler ni odrajtala predpisane živine za meso. Nemškoavstrijska republika ima tedaj še vedno rekvizicijo živine, pošilja kmečkim občinam celo vojaštvo, ako ne dajo pravočasno rekvirirane živine!

Nemci in nemškaturji iz Ptuja in okolice, le poberite hitro šila in kopita in pojte v Nemško Avstrijo, kjer boste še deležni rekvizicije!

Republika Nemška Avstrija kaznuje svoje vojake, ako se pregrešijo zoper disciplino tako, da jim odtrgava od plače skozi 10 dni, potem pa jih spodi iz službe. Brez kazni tedaj tudi nemški vojaki ne smejo grešiti. Nemška republika pa tudi ne more pogrešati discipline pri vojaštvu. Tem bolj je potrebujemo v Jugoslaviji!

Neueste Nachrichten. Salzburg je poročal dne 3. majnika t. l.: Z Dunaja in Nižjega Avstrijskega je šlo več bataljonov vojaštva — mehrere Volkswhehrbataillone — in topničarstvo v Celovec. Toliko prostovoljcev se je za Koroško oglasilo, da ni bilo mogoče niti polovico teh sprejeti v službo. Kje pa so slovenski prostovoljci in junaki?

Listnica uredništva.

Gospa M. H. Janški vrh. Na Vaš dopis od 3. 5. t. l. vam naznanjamo, da so gorice Štajerske hranilnice pod državnim nadzorstvom, spadajo torej tudi med veleposestva, glede katerih se bo izvedla razlastitev. Kako se bodo veleposestva delila, pa še danes ni določeno. Oglasite se, ko bo naša vlada izvajala agrarno reformo. — **G. P. Središče.** Radi klasifikacije konj prihajajo mnogoštevilne pritožbe. Smatramo res za krivično, da morajo oni, ki so kupili konje od ogrskega trena in jih tako rešili naši državi, zopet plačevati. Opozorili smo nato že naše poslance. Od njih je odvisno, ali se bo kaj doseglo.

Zahtevajte „Ptujski list“

Naročba

Komur smo dozdej pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika.

Salon za umivanje glave, z električnim sušenjem : las in friziranjem :

== za gospe ==
se je preselil iz gosposke ulice št 14
v Koflerjevo hišo, gosposka ulica št. 27
Franjo Pavlič, frizér za dame

Gamaše in zgornji deli čevljev .

se dobe najboljše izdelani pri

Ig. Zelenko, Ptuj, Meščanska ulica 13.

Iščem več dobrih

tesarjev

v trajno delo. Plača do K 2.50 na uro.

FRANC RAVNIKAR, Ljubljana, Linhartova ulica 25.

GARJE

srbečico, kraste, lišaje

uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 5 K. — Po pošti 6 K poštne prost.

Prodaja in razpošilja s pošto

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Manufakturno blago,

različnih vrst nudi cenjenemu občinstvu in se priporoča

Alojz Brenčič, trgovec v Ptuj
(nasproti pošte.)

Gostilna z novim kegljiščem

se priporoča cenjenemu občinstvu.

Točna postrežba z dobrim pristnim vinom.

MATILDA STANITZ, Breg pri Ptuj.

Visokošolec poučuje v francoščini, srbohrvaščini, slovenščini in nemščini.

Povpraša se naj Zdenko Matjašič, Ptuj, Rabelje 29.

Priden učenec

za mizarstvo se takoj sprejme pri Ivan-u Podgorsček, mizar, Breg pri Ptuj.

Kam greš prijatelj ?
„K Zamorcu.“

FRANJO ČUČEK, PTUJ

veletrgovina z vinom

priporoča vsakovrstna vina, haložka, posebno zavrčka in ljutomerska, kakor tudi izvenštajerska po dnevni cenah.

Prodaja se v posameznih sodih in na cele vagone in sicer v sodih kupčevih, ali pa se sodi za pošiljatev posodijo.

Istotako priporoča svojo zalogo desk in vsakovrstnega rezanega lesa, dalje cementa, apna in premoga.